

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री दीपककुमार कार्की
माननीय न्यायाधीश श्री सारदाप्रसाद घिमिरे
फैसला

०७०-सी-०००५

मुद्दा:- बहाल भराई पाऊँ।

काठमाडौं जिल्ला, गोगंबु गा.वि.स. वडा नं. ६ बस्ने नानीबाबु श्रेष्ठ ..१ पुनरावेदक
विरुद्ध प्रतिवादी

काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. २९ ज्याठा ठमेल बस्ने प्रत्यर्थी
पूर्णभक्त प्रधानाङ्ग १ वादी

शुरु तहमा फैसला गर्ने:- श्री किरणकुमार पोखरेल
काठमाडौं जिल्ला अदालत
फैसला मिति:- २०६९।१।१०

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने:- माननीय न्यायाधीश श्री सुष्मालता माथेमा
माननीय न्यायाधीश श्री रामचन्द्र यादव
पुनरावेदन अदालत, पाटन
फैसला मिति:- २०६९।११।१७

पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट मिति २०६९।११।१७ मा भएको फैसला उपर साविक
न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ एवं प्रचलित न्याय प्रशासन ऐन, २०७३ को दफा ९(१)

बमोजिम यसै अदालतको क्षेत्राधिकार भित्रको भई दर्ता हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार छः-

१. विपक्षीका नाउँमा मालपोत कार्यालय डिल्लीबजार, काठमाडौंमा दर्ता रहेको का.जि. गोंगबु गा.वि.स. वडा नं. ६ कि.नं. २३० को ०-०-२ र ऐ.ऐ. कि.नं. २३१ को ०-०-३ को घर जग्गा विपक्षीले मलाई दुई लाख रुपैयाँमा मिति २०५४।१२।२१ मा र.नं. ६०८८बाट भोग बन्धक लिखत पारित गरिदिनु भएको हो। उक्त जग्गा पारित गरिलिए पश्चात मैले विपक्षीलाई मिति २०५४।१२।२१को कबुलियतनामा बमोजिम मासिक रु.६,०००।-का दरले महिनैपिच्छे बुझाउनु पर्नेमा नबुझाएकोले मिति २०५४।१२।२१ देखिको बहाल भराई पाऊँ भनी मिति २०५७।६।१० मा फिराद दिएकोमा विपक्षीबाट फिराद पर्दाको मितिसम्मको मासिक रु.६,०००।-का दरले भरिपाउने ठहर्न्याई फैसला भएको र सो फैसलामा विपक्षीले चित्त बुझाई बसेको र सो फैसला उपर मेरो पुनरावेदन परी पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट मिति २०६१।२।२६ मा तीन वर्षकै बहाल रकम भराई पाउने ठहरी भएको फैसला अन्तिम भै बसेको छ। मिति २०५७।१२।२१ पश्चातको उक्त घरजग्गाको बहाल रकम विपक्षीले मलाई बुझाउनु भएको छैन। विपक्षीले मसँग मिति २०५४।१२।२१ मा बहाल कबुलियत गरी प्रत्येक महिना रु.६,०००।-का दरले बहाल रकम बुझाउने गरी बहालमा बसी आउनु भएकोमा विपक्षीले मिति २०५७।१२।२१ देखि मिति २०६०।१२।२० सम्मको जम्मा तीन (३) वर्षको हुने बहाल रु.२,१६,०००।- (दुई लाख सोह्र हजार रुपैयाँ) विपक्षीबाट दिलाई भराई पाऊँ भनी वादीले मिति २०६१।०९।०९ मा शुरू काठमाडौं जिल्ला अदालतमा दायर गरेको फिरादपत्र।
२. विपक्षीको मूल लिखत भोगबन्धकीको लिखत हो। कबुलियतनामाको लिखत सोही भोगबन्धकी लिखतको नाता एवम् जरियाबाट भए गरेको हो। लेनदेन व्यवहारको ३ नं. अनुसार भोगबन्धक लिखत भएका मितिले साहुले चलन गर्नुपर्ने र चलन गर्न नदिए चलनमा फिराद गर्नुपर्ने, अन्यथा कपाली हुनेमा विवाद छैन। विपक्षीले चलनमा फिराद गर्न नसकी चलनमा नै विवाद रहे बसेको कपालीमा परिणत भएको भोगबन्धक लिखतको कानूनी अस्तित्व नरहेको लिखतलाई आधार बनाई परेको फिराद खारेज भागी छ। विपक्षीको फिराद दावी अ.वं. १८० नं. बमोजिम खारेज गरी अलग फर्सद गरी पाऊँ भन्ने समेत ब्यहोराको प्रतिवादीको प्रतिउत्तरपत्र।

३. यिनै वादीले यिनै प्रतिवादी उपर दाबीकै बहाल माग गरेको घरको मिति २०५४।१२।२१ देखिको बहाल भराई पाउँ भन्ने मुद्दामा प्रतिवादीको सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन परी विचाराधीन अवस्थामा रहेको देखिँदा उक्त मुद्दा सर्वोच्च अदालतबाट जगाई मिति २०५६।७।१०मा फैसला भईसकेकोले प्रस्तुत मुद्दा जगाई कारवाही गरिपाउँ भनी उक्त मुद्दाको फैसलाको प्रमाणित प्रतिलिपी राखी वादीको निवेदन परेको देखिँदा प्रस्तुत मुद्दा मुलतवीबाट जगाई दिएको छ । तारेखमा रहेका पक्षहरुको नाउँमा म्याद पठाई हाजिर भए वा हाजिर हुने म्याद भुक्तान भएपछि नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने समेत ब्यहोराको शुरु काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट मिति २०६८।२।१८मा भएको आदेश ।
४. यसमा दृष्टिबन्धक पाएको सम्पत्तिको सम्बन्धमा २ वर्षभित्र चलन गर्न नदिए चलन चलाई माग फिराद गर्नुपर्ने र सो म्यादभित्र नालेश नगरे लिखत कपाली हुने देखिन्छ । सो बमोजिम वादीले कानूनी उपचारको लागि अदालतको प्रवेश गरेको नदेखिएको र प्रतिवादी बसेको घर प्रतिवादीकै कानूनी स्वामित्वमा रहेको अवस्था हुँदा घर बहाल बुझाई पाउँ भन्ने वादीको दाबी पुग्न सक्दैन भनी शुरु काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट मिति २०६९।१।१०मा भएको फैसला ।
५. यसमा यसै विवादको मिति २०५४।१२।२१ को भोग बन्धकी लिखत बमोजिम बहाल भराई पाउन दायर गरेको मुद्दामा तहतह हुँदै ३ वर्षको बहाल भरी पाउने ठहर गरी २०६१ सालको दे.पु.नं. ८८८९ मिति २०६६।७।१० मा फैसला भईरहेको अवस्थामा सो फैसलाको विपरीत हुने गरी भएको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी दाबी एवं पुनरावेदन जिकिर बमोजिम गरिपाउँ भन्ने समेत ब्यहोराको वादीले पुनरावेदन अदालत, पाटनमा दिएको पुनरावेदनपत्र ।
६. यसमा यसै विषयमा यिनै पक्षहरुका बीच चलेको २०६१ सालको दे.पु.नं. ८८८९ को बहाल भराई पाउँ भन्ने मुद्दामा सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०६६।७।१० मा भएको फैसलाको प्रतिकूल हुने गरी भएको शुरुको फैसला प्रमाण मूल्याङ्कनको क्रममा फरक पर्न सक्ने देखिएकोले अ.बं. २०२ नं. बमोजिम प्रत्यर्थीलाई झिकाई नियमानुसार पेश गर्नुहोला भन्ने समेत ब्यहोराको मिति २०६९।८।३ मा पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट भएको आदेश ।

७. पुनरावेदनपत्रमा उल्लेखित नजिर रहेको आधारमा काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला बदर गरिपाउँ भन्ने जिकिर छ। उक्त नजिर प्रस्तुत मुद्दामा आकर्षित नहुने हुँदा शुरूको फैसला सदर कायम राखी पाउँ भन्नेसमेत व्यहोराको प्रत्यर्थी प्रतिवादीले पुनरावेदन अदालत, पाटनमा दिएको लिखितप्रतिवाद।
८. घर बहाल भराई पाउँ भन्ने वादीदाबी पुग्न नसक्ने ठहर्‍याएको शुरू काठमाडौं जिल्ला अदालतको मिति २०६९।१।१०को फैसला मिलेको नदेखिँदा उल्टी भई पुनरावेदक वादीको शुरू फिराद दाबी र पुनरावेदन जिकिर बमोजिम प्रत्यर्थी प्रतिवादीबाट मासिक रु.६,०००।-का दरले ३ वर्षको बहाल भराई पाउने भनी मिति २०६९।११।१७ मा पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट भएको फैसला।
९. विपक्षीले मिति २०५४।१२।२१ को कबुलियतलाई आधार बनाई मिति २०५४।१२।२१ देखि २०५७।०६।२० सम्मको बहाल भराई पाउँन दावी लिई मेरा विरुद्ध दायर गरेको मुद्दामा पुनरावेदन अदालतबाट ३ वर्षसम्मको बहाल भराउने ठहर गरेको फैसला मुताबिक म पुनरावेदकले उक्त बहाल रकम दाखिला गरी विपक्षीले बुझी लिएको अवस्थामा पुनःत्यसै कबुलियतको आधारमा पुनः विपक्षी वादीले बहाल भराइ पाउने ठहर गरेको पुनरावेदन अदालत, पाटनको फैसला त्रुटीपूर्ण छ। विपक्षले म पुनरावेदकसंग लिएको भोगबन्धकीको लिखतको जरियाबाट मिति २०५४।१२।२१ गते बहाल लिखत भएको भन्ने तथ्यमा निर्विवाद छ। जुन मितिको बहाल लिखत हो सो बहाल लिखतमा आधारीत भई एक पटक विपक्षीले म उपर बहालमा दावी लिई मिति २०५४।१२।२१ बाट बहाल भरी भराउने मितिसम्मको बहाल भराई पाउँ भन्ने दावी लिएकोमा बहाल भराईदिने गरी फैसला भएको छ। एउटै मितिको कबुलियतनामाबाट एउटै व्यक्ति विरुद्ध पुनःफिराद लाग्ने होईन। बहालमा लिने दिने व्यक्तिबीच भएको लिखतमा बहालमा बस्ने अवधिको किटान र निश्चित नगरेको एउटै बहाल लिखतले सदाकाल वा पटकपटक दावी गर्न पाउँदैन। लेनदेन व्यवहारको ३ नं.ले भोगबन्धकीको हकमा लिखत भएको मितिले साहुले निजको तर्फबाट चलन गर्नुपर्छ, दुइ वर्ष भित्र चलन गर्न नदिए चलन माग्न नालिस दिनु पर्ने कानूनी प्रावधान छ। म्यादभित्र नालिस नदिएमा बन्धकी लिखत कपालीसरह हुने कानूनी व्यवस्था छ। दर्तावाला स्वामित्व रहेको घरजग्गावालाले आफ्नो घरको आफैले बहाल बझाउने कुरा कानूनले परिकल्पना गरेको छैन। भोगबन्धकी सम्पत्ति कबुलियतको आधारमा सम्बन्धित धनीले नै भोग चलन गरेको बन्धकवाला साहुले

वकुलियत शर्त पूरा नगरेमा भोगबन्धकको आयस्तातर्फ दावी लिनु पर्नेमा घर घर बहालमा गरेको दावी आफैंमा गैरकानूनी छ। विपक्षीले दोश्रो पटक बहाल भराई पाउँ भन्ने दावी लिई दायर गरेको फिरादमा शुरु जिल्ला अदालतबाट दावी नपुग्ने ठहर गरेको फैसला उल्टी गरी बहाल भराईदिने ठहर गरेको पुनरावेदन अदालत, पाटनको फैसला नमिलेकोले सो फैसला उल्टी बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदक प्रतिवादी नानीबाबु श्रेष्ठले यस अदालतमा दिएको पुनरावेदनपत्र।

१०. यसमा पुनरावेदक नानीबाबु श्रेष्ठ र विपक्षी पुर्णभक्त प्रधानाङ्ग भएको बहाल भराई पाउँ भन्ने मुद्दामा सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०६६।०७।१० मा फैसला हुँदा तीन वर्षसम्मको मात्र बहाल भराई पाउने ठहर भएकोमा सो तर्फ विवेचना नगरी सो भन्दा पछिको पनि बहाल भराईदिने ठहर्‍याएको पुनरावेदन अदालत, पाटनको मिति २०६९।११।१७ को फैसला प्रमाणमूल्याङ्कनको रोहमा फरक पर्न सक्ने देखिँदा मुलुकी ऐन, अ.व.२०२ नं.को प्रयोजनार्थ प्रत्यर्थी झिकाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने समेत व्यहोराको यस अदालतबाट मिति २०७३।१०।२० मा भएको आदेश।
११. नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा आजको दैनिक पेशी सूचीमा चढी यस इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक प्रतिवादीका तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री बच्चुसिंह खडकाले यी पुनरावेदक प्रतिवादीकै नाउँमा रहेको कि.नं. २३० र २३१ को घरजग्गा वादीले भोगबन्धक लिखत गरी लिएकोमा विवाद छैन। सोही भोगबन्धकीमा उल्लेखित घरजग्गानै पुनरावेदक प्रतिवादीले बहालमा बस्ने गरी वादीलाई लिखत गरी दिएको सम्म हो। उक्त भोगबन्धक लिखत भएको मितिले २ वर्ष भित्र वादीले उक्त भोगबन्धकीको लिखत बमोजिमको घरजग्गामा चलन माग्नु पर्ने, नभए उक्त लिखत कपालीसरह हुने हुँदा सो भोगबन्धकी लिखत बमोजिम कानूनी उपचार नखोजि सो भोगबन्धकी लिखत पछिको बहालको लिखत बमोजिम बहाल भराइ पाउँ भनी वादीले दावी लिन मिल्ने अवस्था छैन। वादीलाई बहाल रकम भराई दिने भनी पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट भएको फैसला नमिलेकोले उल्टी गरी प्रतिवादीलाई वादी दावीबाट फुर्सद दिलाईयोस् भनी बहस प्रस्तुत गर्नुभयो।
१२. प्रत्यर्थी वादीका तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ता श्री लोकभक्त राणाले प्रस्तुत विवादमा भोगबन्धकीकी लिखत बमोजिमको घरजग्गा चलन गर्न

पाईएन भन्ने होईन। वादीको भोग चलन भित्रको उक्त घरजग्गामा प्रतिवादीले बहाल रकम बुझाउने गरी भोग गरेकोमा सो बहाल रकम तिरे बुझाएका छैनन् दिलाई पाउँ भन्ने नै प्रस्तुत मुद्दाको विवादको विषय हो। पुनरावेदक प्रतिवादीले वादीलाई रकम बुझाएको भन्ने जिकिर लिन सकेको समेत देखिएको छैन भने निजले सो घरजग्गा आफूले उपभोग गरेको छैन भनी भन्नसमेत सक्नुभएको छैन। यस्तो अवस्थामा वादीले प्रतिवादीबाट दावी बमोजिमको बहाल रकम भराइ लिन पाउने नै हुन्छ। दावी बमोजिमको रकम भराइलिन पाउने भनी पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट भएको फैसला मिलेकै हुँदा सदर हुनुपर्छ भनी वहस प्रस्तुत गर्नुभयो।

- १ उपरोक्त बमोजिमको वहस समेत सुनी मिसिल अध्ययन गरी हेर्दा, विपक्षीका नाउँमा मालपोत कार्यालय डिल्लीबजार, काठमाडौँमा दर्ता रहेको का.जि. गोंगबु गा.वि.स. वडा नं. ६ कि.नं. २३० को ०-०-२ र कि.नं. २३१ को ०-०-३ को घर जग्गा मिति २०५४।१२।२१ मा र.नं. ६०८८बाट भोग बन्धक लिखत पारित गरिदिए पश्चात मलाई विपक्षीले मासिक रु.६,०००।-का दरले बहाल रकम महिनैपिच्छे बुझाउनु पर्ने गरी कबुलियतनामा गरि लिखत गरिदिएकोमा सो बमोजिम बहाल रकम मलाई नबुझाएकोले मिति २०५४।१२।२१ देखिको बहाल भराई पाउँ भनी विपक्षी उपर दायर गरेको मुद्दामा मैले विपक्षीबाट तीन वर्षकै बहाल रकम भराई पाउने ठहर्‍याई फैसला भै अन्तिम भै बसेको छ। मिति २०५७।१२।२१ पश्चातको बहाल रकम विपक्षीले मलाई नबुझाउनु भएकोले मिति २०५७।१२।२१ देखि मिति २०६०।१२।२० सम्म जम्मा तीन (३) वर्षको बहाल रु. २,१६,०००।— (दुई लाख सोह्र हजार रुपैयाँ) विपक्षीबाट दिलाई भराई पाउँ भन्ने फिराद दावी रहेकोमा भोगबन्धक लिखत भएका मितिले साहुले चलन गर्नुपर्ने र चलन गर्न नदिए चलनमा फिराद गर्नुपर्नेमा सो नगरेकोले कपालीमा परिणत भएको भोगबन्धक लिखतको कानूनी अस्तित्व नरहेको हुँदा सो लिखतलाई आधार बनाई परेको फिराद खारेज गरी पाउँ प्रतिउत्तर जिकिर रहेको प्रस्तुत मुद्दामा वादीको दावी पुन सक्दै नभनी शुरु काठमाडौँ जिल्ला अदालतबाट मिति २०६९।१।१०मा भएको फैसला उपर चित्त नबुझाई वादीको पुनरावेदन परेकोमा वादीदावी पुन नसक्ने ठहर्‍याएको शुरु काठमाडौँ जिल्ला अदालतको मिति २०६९।१।१०को फैसला उल्टी भई वादीको शुरु फिराद बमोजिम प्रतिवादीबाट मासिक रु.६,०००।-का दरले ३ वर्षको बहाल भराई पाउने भनी मिति

२०६९।११।१७ मा पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट भएको फैसला उपर प्रतिवादीको चित्त नबुझी यस अदालतमा पुनरावेदन परी पुनरावेदनको रोहमा दर्ता भै पेश हुन आएको देखिएको हुँदा प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट मिति २०६९।११।१७ मा भएको फैसला मिले नमिलेको के रहेछ ? पुनरावेदक प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिर पुन सक्ने हो, होईन ? भन्ने सम्बन्धमा निर्णय दिनु पर्ने देखियो।

१३. निर्णय तर्फ बिचार गर्दा, यी पुनरावेदक प्रतिवादी नानीबाबु श्रेष्ठका नाउँमा रहेको का.जि. गोंगबु गा.वि.स. वडा नं. ६ कि.नं. २३० को ०-०-२ र कि.नं. २३१ को ०-०-३ को घर जग्गा मिति २०५४।१२।२१ मा र.नं. ६०८८बाट यिनै प्रत्यर्थी वादीलाई भोग बन्धक लिखत पारित गरिदिएको देखिन्छ। सोही लिखत पश्चात उक्त मितिमा प्रत्यर्थी वादीलाई यी पुनरावेदक प्रतिवादीले मासिक रु. ६,०००।-का दरले वहाल रकम महिनैपिच्छे बुझाउनु पर्ने गरी कबुलियतनामाको लिखत गरिदिएको भन्ने समेतमा विवाद देखिएको छैन।
१४. यी पुनरावेदक प्रतिवादीले मिति २०५४।१२।२१मा प्रत्यर्थी वादीलाई ३ महिनाको लागि भोगबन्धकीको लिखत गरिदिएको भए पनि हालसम्म पनि सो भोगबन्धकीको लिखत यथावत कायम रहिरहेको देखिन आएको छ। उक्त घर जग्गा प्रतिवादीले निखनेको देखिन आएको छैन। यी पुनरावेदक प्रतिवादीले मासिक रु. ६०००।-का दरले वहाल रकम बुझाउने गरी उक्त घरजग्गामा वहालवालाको हैसियतले हालसम्म पनि वसोवास गरी आएको भन्ने नै देखियो।
१५. मुलुकी ऐन, लेनदेन व्यवहारको ३ नं. मा "भोग वा दृष्टिबन्धक लेखाई लिएकोमा भवगबन्धकको हकमा लिखत भएको मितिले र दृष्टिबन्धकको हकमा भाखा नाघेका मितिले दुई वर्षभित्र बन्धक लिएको अचल सम्पत्ति साहूले वा निजका तर्फबाट चलन गर्नुपर्छ वा चलन गर्न नदिए चलन चलाई माग्न नालिस दिनुपर्छ। सो म्यादभित्र नालिस नदिएमा बन्धकी लिखत कपाली सरह हुन्छ" भन्ने व्यवस्था रहेको देखिन्छ। प्रस्तुत विवादमा वादीले भोगबन्धक लिखत गरी लिएको उक्त कि. नं. २३० को ०-०-२ र कि.नं. २३१ को ०-०-३ को घरजग्गा वादीले चलन गर्न नपाएको वा निज वादीलाई चलन गर्न नदिएको भन्ने विषयमा प्रस्तुत मुद्दाको विवाद रहेको देखिएको छैन। उक्त घरजग्गामा प्रतिवादीले मासिक रु. ६,०००।-का दरले बुझाउने गरी वहालमा बसेको भनी उक्त मिति २०५४।१२।२१मा यी पुनरावेदक

प्रतिवादीले गरिदिएको कबुलियतनामाको लिखतका आधारमा नै प्रत्यर्थी वादीले सो लिखत बमोजिमको बहाल रकम आफूलाई नदिएको हुँदा सोही हदसम्मको बहाल रकम दिलाई भराई पाउँ भनी दावी लिएको देखिएको छ।

१६. विवादित कि. नं. २३० को ०-०-२ र कि.नं.२३१ को ०-०-३ को घरजग्गामा आफूले बहालको रुपमा भोग गरी आएको छैन भनी यी पुनरावेदक प्रतिवादीको जिकिर समेत रहेको देखिएको छैन। उक्त घरजग्गामा मासिक रुपमा बहाल रकम तिर्ने बुझाउने गरी बहालमा बसी आएको अवस्थामा यी पुनरावेदक प्रतिवादीले वादीलाई तिर्नु बुझाउनु पर्ने सो बहाल रकम नतिरे नबुझाएको हकमा सो मिति २०५४।१२।२१ देखि २०५७।१२।२० सम्मको हुने ३ वर्षको बहाल रकम भराइ पाउँ भनी यस अघि यीनै वादीले दिएको उक्त मुद्दामा यी पुनरावेदक प्रतिवादीबाट सो अवधिको बहाल रकम भरी पाउने ठहरी प्राप्त गरेको भन्ने देखिएको छ। मासिक रुपमा बहाल रकम बुझाउने गरी कबुलियत गरेको लिखत बमोजिमको रकम एकपटक निश्चित अवधिको हकमा तिरी बुझाईसकेको अवस्थामा सो बुझाईसकेको अवधिको बहाल रकम पुनः बुझाउनु पर्ने हुँदैन। तर सो अवधि पश्चात सोही हैसियतले निरन्तर रुपमा बहालमा भोग गरेको अवस्थामा सो भोग गरेको अवधिको हुन आउने बहाल रकम तिर्नु बुझाउनु पर्ने होईन भन्ने अर्थ गर्न मिल्ने हुँदैन।

१७. यसरी भोगबन्धकी लिखत पारित भएकै दिन सोही घरधनीलाई नै भाडामा लगाउने गरी कबुलियत गरी साहुले तत्काल भोग चलन गरी यीनै पुनरावेदक प्रतिवादीलाई बहालमा लगाई सो घरजग्गा भोग गरेको अवस्थामा आफूले कानूनी रुपमा भोग चलन गरी आएको सो घरजग्गाको कबुलियतनामा बमोजिमको बहाल रकम दिलाई पाउँ भनी यस अघि यसै विषयमा यिनै पक्षहरूका बीच चलेको बहाल भराई पाउँ भन्ने मुद्दामा तह तह फैसला हुँदै यस अदालतबाट (२०६१ सालको दे.पु.नं. ८८८९) मिति २०६६।७।१०मा वादीले प्रतिवादीबाट उक्त बहाल रकम भराई पाउने भनी भएको फैसला स्थापित भईरहेको अवस्था छ। यी पुनरावेदक प्रतिवादीबाट प्रत्यर्थी वादीले दावी बमोजिमको घरबहाल रकम भराई पाउने नै अवस्था देखिन आउँछ। सो बमोजिमको रकम आफूले तिरी बुझाईसकेको वा आफू उक्त घर जग्गामा नै नबसेको भन्ने यी पुनरावेदक प्रतिवादीले जिकिर लिन नसकेको अवस्थामा वादीले प्रतिवादीबाट दावी बमोजिमको बहाल रकम भराई लिन पाउने नै देखिन आएको छ।

प्रस्तुत मुद्दामा वादी दाबी पुग्न नसक्ने ठहराएको शुरु जिल्ला अदालतको फैसला नमिलेको हुँदा सो फैसला उल्टी गरी वादी दाबी बमोजिम बहाल रकम भराईदिने भनी पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट मिति २०६९।११।१७ मा भएको फैसला मिलेकै देखिन आयो। वादीलाई उक्त बहाल रकम तिर्नु बुझाउनु पर्ने होईन भन्ने यी पुनरावेदक प्रतिवादीको प्रस्तुत पुनरावेदन जिकिर एवं यस अदालतबाट मिति २०७३।१०।२० मा प्रत्यर्थी झिकाउने आदेशसंग सहमत हुन सकिएन।

१८. तसर्थ प्रस्तुत मुद्दामा बहाल रकम भराई पाउँ भन्ने वादी दाबी पुग्न नसक्ने भनी शुरु काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट मिति २०६९।१।१० मा भएको फैसला मिलेको नदेखिएकोले सो फैसला उल्टी भई वादीको शुरु फिराद दाबी बमोजिम मिति २०५७।१२।२१ देखि मिति २०६०।१२।२० सम्म तीन (३) वर्षको बहाल रकम रु. २,१६,०००।-(दुई लाख सोह्र हजार रुपैयाँ)यी पुनरावेदक प्रतिवादीबाट भराई लिन पाउने ठहरी पुनरावेदन अदालत, पाटनबाट मिति २०६९।११।१७मा भएको फैसला मिलेकै हुँदा सदर हुने ठहर्छ। यी पुनरावेदक प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्तैन। प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

न्यायाधीश

उक्त रायमा मेरो सहमति छ ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृतः- सुरथ प्रसाद तिमल्सेना

कम्प्यूटर टाइपः- मन्जिता ढुंगाना

सम्बत् २०७४ साल साउन २३ गते रोज २ शुभम्-----